

ÅRSPLAN 2025/2026

HAUGELIA BARNEHAGE

*Visjonen til
barnehagen:*

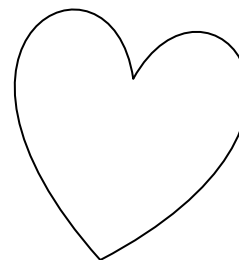
**«Røtter &
vinger»**

Leikekroken

Telefon: 902 26 980

Armkroken

Telefon: 482 59 377

Innhald

Forord	5
Barnehagelova	7
Rammeplan for barnehagen	8
Haugelia barnehage	9
Felles visjon for barnehagane i Sande	11
Samarbeid barnehage/skule/helsestasjon/heim	11
Foreldremøte	12
Foreldresamtalar	12
Praktiske opplysningar	13
Foreldrebetaling:	13
Fråvær:	13
Mat:	14
Sjukdom:	14
Kle:	14
Bursdagar:	15
Soving:	15
Vigilo:	15
Forsikringar	16
Planleggingsdagar	16
Feriestengt	16
Parkeringsplass:	16
Førskuleopplegg	17

Samarbeidsinstansar	18
Kartlegging.....	18
Vurdering/dokumentasjon	19
Satsingsområder	20
PALS	20
Realfag	21
BTS – Betre Tverrfagleg Samhandling	22
Barn og unges helseteneste	23
Inkludering.....	24
ASK – Alternativ og supplerande kommunikasjon	25
Armkroken – «Livet og eg».....	26
Leikekroken – «Eventyr»	28
NRK TV-aksjonen	30
Livet&Sånn.....	31
Foreldresamarbeid	32
Val av FAU og SU	33
Armkroken.....	34
Leikekroken	35
Fagområda i rammeplanen	36
Kommunikasjon, språk og tekst	37
Kropp, rørsle, mat og helse	38
Kunst, kultur og kreativitet.....	39
Natur, miljø og teknologi.....	40

Mengd, rom og form	41
Etikk, religion og filosofi	42
Nærmiljø og samfunn	43
Haugeliasangen	44
Avslutning.....	45

Forord

Vi ynskjer alle barn og føresette velkomne til eit nytt og innhaldsrikt år i Haugelia barnehage.

Vi ser fram til å treffe både nye og kjente barn og familiar. Vi gler oss til å skape gode opplevingar, vennskap og læring saman. I barnehagen skal alle barn oppleve tryggleik, glede, leik og meistring. Vårt mål er å legge til rette for at kvart enkelt barn skal få utvikle seg i sitt eige tempo, bli møtt med anerkjenning og få vere ein verdifull del av fellesskapet.

Barna har allereie funne sin plass i barnegruppene og no i september byrjar vi med faste opplegg og aktivitetar knytt til tema og fagområda i rammeplanen. Vi har ei flott barnegruppe og vi gler oss til eit nytt år der eit godt samarbeid med foreldregruppa er viktig for å oppnå det beste for alle. Har de spørsmål må de vere flinke til å ta kontakt med oss i barnehagen.

Verksemda vår er basert på barnehagelova og rammeplanen. I barnehagelova finn vi det regelverket som gjeld barnehagen. Rammeplanen er ei forskrift til lova som gir retningsliner for barnehagen sitt verdigrunnlag, innhald og oppgåve. Desse to dokumenta utgjør barnehagen sitt samfunnsmandat. Årsplanen er barnehagen sitt overordna pedagogiske dokument og er fastsett av barnehagen sitt samarbeidsutval. Planen er eit forpliktande arbeidsverktøy for personalet og eit dokument som viser foreldra kva tilbod barna får i barnehagen.

I januar 2021 fekk barnehagane eit nytt regelverk for barnehagemiljøet. Det er ei ny mobbelov som skal sikre at alle barn får ein trygg og god barnehagekvardag. Dette er no «satt i system» meir enn tidlegare. Det er innført ei

aktivitetsplikt og vidare evt. handlingsplan for personalet. Vi har jobba, og jobbar kvar dag, for at alle barn skal ha det bra. Det førebyggjande arbeidet vi gjer i kvardagen er med å hjelpe oss i dette. Vi brukar blant anna ASK, PALS, vennebøkene, og ikkje minst er vi saman med barna og ser dei kvar dag.

Innanfor desse rammene har dei pedagogiske leiarane, i samarbeid med sine medarbeidarar og barna på avdelingane, stor handlingsfridom. Dei brukar seg sjølve, sin kunnskap og erfaring for å skape gode dagar fulle av gode barndomsminner, tilpassa det einskilte barn.

Dei pedagogiske leiarane lagar månadsplanar for kvar månad. Desse får de i Vigilo samt at dei blir hengt opp i garderoben saman med fokusområdet i PALS. De som foreldre kan dermed halde dykk oppdatert på kva barnet ditt skal vere med på, og det er eit godt utgangspunkt for gode samtalar når dagen er over. På slutten av kvar månad får de også månadsbrev i Vigilo der dei tek ei oppsummering av månaden som har vore.

Vi gler oss til eit år fylt med leik, læring og utvikling – i nært samarbeid med dykk føresette!

Rammeplan for barnehagen

I følge rammeplanen skal innhaldet i barnehagen vere allsidig, variert og tilpassa enkeltbarn og barnegruppa.

Ein skal sjå arbeidet med omsorg, danning, leik, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk i samanheng, og samla bidra til den allsidige utviklinga til barna.

Omsorg er ein føresetnad for at barna skal vere trygge og trivast og for at dei skal utvikle empati og nestekjærleik. I barnehagen skal alle barn oppleve at dei blir sett, forstått og respektert. Dei skal få den hjelpa og støtta dei har behov for og personalet skal leggje til rette for omsorgsfulle relasjonar mellom barna og personalet, og mellom barna sjølve.

Leiken skal ha ein sentral plass i barnehagen, der eigenverdien til leiken skal anerkjennast. Leiken skal vere ein arena for utvikling og læring og for sosial og språkleg samhandling. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom leik, både åleine og saman med andre.

Samfunnsmandatet til barnehagen er, i samarbeid og forståing med heimen, å ivareta barna sitt behov for omsorg og leik og fremje læring og danning som grunnlag for ei allsidig utvikling.

Barnehagen sitt innhald skal som dykk ser vere allsidig og variert, og årsplanen vår byggjer på barnehagelova og føringane i rammeplanen.

Haugelia barnehage

Haugelia barnehage vart utbygd og starta opp i 1990 etter eit privat initiativ frå foreldregruppa i Gjerdsvika, Haugsbygda og i Gurskebotn. Barnehagen vart drive av ein foreldrestyrt stiftelse dei første fire åra. I 1994 vart Haugelia ein kommunal barnehage med Sande kommune som eigar og drivar av barnehagen. Den var då godkjent for 18 plassar. I 2009 blei det bygd på ei halv avdeling, noko som gjorde at barnehagen var godkjent for 24 plassar. I november 2018 blei vi ein toavdelingsbarnehage, då det blei påbygd ei småbarnsavdeling. Etter dette var barnehagen godkjent for 36 plassar, men utvida til 40 plassar i januar 2019. Dette barnehageåret er vi 32 barn og 40 plassar, og vi har ei lang venteliste.

Haugelia barnehage ligg i Haugelia byggjefelt i Haugsbygda, Gursken. Barnehagen ligg midt mellom fjell og fjøre, noko som gir tilgang til eit unikt naturområde.

Opningstida til barnehagen er frå kl. 07.00-16.30 måndag til fredag. Dersom nokon har behov for lengre opningstid ein dag må dei gi beskjed til personalet seinast dagen før.

Telefonnummeret til barnehagen er: 902 26 980 (Leikekroken) og 482 59 377 (Armekroken).

Haugelia barnehage skal vere ein brukartilpassa barnehage med barnet i sentrum. Vi skal ha fokus på gode, trygge og stabile rammer for barn, foreldre og tilsette der dagane er prega av glede, humor, lek og trivsel. Barna skal få gode læring- og utviklingsmoglegheiter, og dei vaksne skal utvikle seg i takt med samfunnet.

Utan god **omsorg** og **lek** , kan vi ikkje fremme **læring** og **danning**. Desse **fire nøkkelorda** går hand i hand, gjennom alle aktivitetar i barnehagen.

Felles visjon for barnehagane i Sande

«Barnehagane i Sande kommune vil i samarbeid med heimen gi barna ein trygg start på den livslange læringa i utdanningssystemet. Vi vil gi dei erfaringar og opplevingar som fører til ei positiv tilknytning til nærmiljøet, og gjere dei i stand til å ta vare på seg sjølve og kvarandre».

Samarbeid barnehage/skule/helsestasjon/heim

I Sande kommune har vi ein felles plan når det gjeld overgang barnehage/skule. Eit godt samarbeid mellom barnehage, skule og helsestasjon er viktig for at barnet skal få ein god start på skuleløpet sitt. Gursken skule har førskuledagar i mai det året barnet skal byrje på skule. Barnehagen må innhente løyve frå foreldra for å gi informasjon om barnet til skulen og til helsestasjonen. I løpet av mai/juni har barnehagen, skulen og helsestasjonen eit samarbeidsmøte i høve førskulebarna. På dette møtet er som regel rektor, kontaktlærar, helsesjukepleiar, einingsleiar og pedagogisk leiar.

I Sande kommune har vi foreldreskule der alle foreldre som har barn som skal byrje på skule møtast to kveldar på våren og to kveldar på hausten. Formålet er at foreldre skal få meir kunnskap om innhaldet i skulen, få betre kjennskap til det tverrfaglege arbeidet i kommunen og dei ulike hjelpeinstansane, og bli betre kjent med kvarandre for å støtte opp under arbeidet i opplæringa til klassa som gruppe. De vil få meir informasjon om dette etter kvart.

Foreldremøte

Foreldremøte på hausten i år vert felles for alle barnehagane i Sande. Dette vert eit fagleg foreldremøte. Difor vil vi i september sende ut eit informasjonsskriv med generell informasjon som gjeld foreldra i Haugelia barnehage.

Foreldresamtalar

Foreldre vil få tilbod om to foreldresamtalar per år. Ein på hausten og ein på våren. Samtalen på hausten er obligatorisk, medan den på våren er frivillig dersom ikkje personalet meiner noko anna. Dei som har førskuleungar skal på begge samtalande. Det er individuelle samtalar der foreldre og pedagogisk leiar utvekslar informasjon om barnet. Vi reknar 30 minutt per samtale.

Praktiske opplysningar

Foreldrebetaling:

De betalar for elleve månadar i løpet av eit barnehageår. Vi har søskenmoderasjon og det er Sande kommune som sender ut faktura. Manglande foreldrebetaling fører til inkasso og oppseiing av plass.

100% (5 dagar) kr. 700,- + mat kr. 450,-

80% (4 dagar) kr. 560,- + mat kr. 360,-

60% (3 dagar) kr. 420,- + mat kr. 270,-

Barn som har delte plassar kan kjøpe ekstra dag dersom det passar. Ta kontakt med personalet dersom det er aktuelt. Personalet vurderer situasjonen ut i frå talet på barn og tilsette. Det kostar 300 kr.

Om ein ynskjer å seie opp plassen er det ein månads oppseiingstid. Det er ikkje høve til å ta ut barn etter 1. april utan å måtte betale for heile barnehageåret.

Fråvær:

Dersom barnet er sjuk eller skal ha fri, vil vi ha beskjed om dette. Det er også fint om de gir beskjed dersom barnet kjem seinare enn kl. 09.30 eller blir henta tidlegare enn vanleg, i tilfelle vi skal på tur eller liknande. Blir barnet henta av andre enn foreldra, skal barnehagen ha informasjon om kven. Gi beskjed ved levering eller send ei melding i Vigilo.

Mat:

Det vert servert frukost, lunsj og ettermiddagsmåltid i barnehagen. Frukosten sluttar kl. 08.45 på begge avdelingar. Lunsjmåltidet er frå kl. 10.30 på Armkroken og kl. 10.45 på Leikekroken. Ettermiddagsmåltidet er eit mindre måltid som byrja kl. 13.30 på Armkroken og kl. 14.00 på Leikekroken. Barna på Armkroken og Leikekroken har med drikkeflasker med vatn som står tilgjengeleg for dei gjennom dagen.

Sjukdom:

Ved sjukdom skal barnet vere heime. Eit barn treng ikkje nødvendigvis å ha feber for å vere sjuk, allmenntilstanden er avgjerande. Ved magevirus (oppkast/diare), **SKAL** barnet vere heime frå barnehagen minst 48-timar etter siste symptom.

Kle:

Barnet treng kle tilpassa dei ulike årstidene. Dress, regnkle, støvlar, sko, hue, vottar m.m. I korga treng det minst to kleskift (gensarar, t-skjorter, bukser, strømpebukser, lestar og truser). Viktig at alt av kle og sko blir merka med namn. Alle ytterkle skal takast med heim fredagar i partalsveker, og elles når det er behov. Foreldra kjøper bleier til dei som treng det. Vi ynskjer ikkje up&go bleier. Personalet gir beskjed når dei treng meir. De må ta med solkrem og evt andre kremar sjølv.

Bursdagar:

Når barnet har bursdag flaggar vi i barnehagen. Vi markerer dagen med å ha bursdagssamlingar der barnet får sitje på bursdagsstol med krone og kappe, dei andre barna syng bursdagssong og vi «skyt» opp bursdagsraketter ut i frå kor mange år barnet blir. Etterpå får barnet velje seg ut ei lita gåve frå skattekista som det får ta med heim. Døme på dette kan vere klistremerker, såpebobler, bilar, hårklemmer, armband, dyrefigurar m.m. Foreldra tek ikkje med noko.

Når det gjeld bursdagsfeiring på fritida bør ein ta dette utanom barnehagen. Det er alltid trist å ikkje bli invitert i selskap.

Soving:

Barn som skal sove på dagtid må ha med vogn og vognpose tilpassa årstida.

Vigilo:

Vi nyttar Vigilo som kommunikasjonskanal til dykk foreldre. I Vigilo sender vi ut meldingar, nyheiter, månadsplan, månadsbrev, årsplan og anna nødvendig informasjon. De foreldre skal også sende melding og melde fråvær til barnehagen i Vigilo. De kan lese meir om dette på heimesida til Sande kommune.

Forsikringar

Gjennom KLP er barn i barnehagen ulukkeforsikra. Forsikringa dekkjer varig medisinsk invaliditet, dødsfall på grunn av ulukker og behandlingsutgifter. Behandlingsutgifter vert dekt når meirutgifter til lege/tannlege kan dokumenterast.

Planleggingsdagar

Måndag 4. august, torsdag 23. oktober, fredag 2. januar, måndag 16. mars og fredag 15. mai.

Feriestengt

Barnehagen er stengt i veke 29-32 grunna sommarferie. I tillegg er barnehagen stengt onsdagen før påske og i romjula.

Parkeringsplass:

Husk å alltid lukke porten. Bilane skal ikkje stå på tomgang medan barna blir levert og henta. Vi oppmodar også om å rygge bilane på plass. Desse faktorane vil vere med på å heve barna si sikkerheit.

Førskuleopplegg

Vi har førskuleklubb ein dag i veka. Vi brukar opplegget Trampoline. Aktuelle tema gjennom barnehageåret er: meg og deg, mønster, former, måling, tal, plassering, sortering, stavingar, rim, symbol og bokstavar. Det er pedagogiske leiarar som har førskuleklubb og i år er dei sju barn.

Førskulegruppa skal på førskulebading på Sunnmørsbadet i Herøy i lag med Hauemarkja barnehage og Gjerdsvika barnehage. Førskulebading handlar om vasstilvenning for barna, og det skapar grunnlaget for dei fire kjernefunksjonane, «dykke», «flyte», «gli» og «framdrift».

I samarbeid med Kulturskulen og Gursken skulekorps får førskulegruppa prøve ut pBuzz i barnehagen. PBuzz er eit fargerikt blåseinstrument i plast. Munnstykket er om lag som på ein kornett, og skal vere lett å blåse på for barn. Jette og Susann frå Kulturskulen kjem til barnehagen med eit opplegg for gruppa, der målet er enkel musisering gjennom rytmeleik og pBuzz-instrument.

Samarbeidsinstansar

Vi samarbeider med mange instansar for å kunne gi barn det beste i tida fram til skulestart og sikre tidleg intervensjon for barn med ulike behov. Våre samarbeidsinstansar er PPT, barnevern, helsestasjon, skulen og BUP.

Kartlegging

Alle barn utviklar seg i eige tempo på ulike områder. Vi samanliknar difor kvart barn med seg sjølv og si utvikling, på same tid som vi følgjer godt med kvart barn om det treng ekstra stimulering og utfordring.

Det er heilt nødvendig for oss som har ansvar for barna sin vekst og utvikling, å ha ulike verkty. Å observere barn er noko som skjer kontinuerleg, og i Sande kommune kartleggjer vi alle barn.

Vi brukar kartleggingsskjema som TRAS (tidleg registrering av språk), ALLE MED (sosial kompetanse), MIO (matematikk) og OMGREPSLÆRING. Omgrepslæring brukar vi kun på førskulegruppa.

Vurdering/dokumentasjon

Personalet observerer og vurderer dagleg sitt arbeid. Vi observerer og deltek i barna sine aktivitetar og vurderer våre handlingar, møte og samspel med barna fortløpande. Vurdering skal vere til hjelp for personalet i vidare planlegging. Vurdering kan bidra til å sikre at utviklinga av barnehagen skjer på ein bevisst måte. Både barna, personalet og foreldra har erfaringar og opplevingar frå livet i barnehagen som det er viktig å utnytte aktivt. Det er viktig at barna får delta i vurderinga av sitt eige leike- og læringsmiljø, og oppleve at det dei meiner vert teke på alvor. Observasjon og dokumentasjon utgjer ein viktig del av grunnlaget for ei meir heilskapleg vurdering.

Følgjande skal vurderast:

1. Barna sin trivsel og utvikling, og evne til å utvikle vennskap
2. Barnegruppa si fungering i leik og sosialt samspel
3. Barnehagen sine rutinesituasjonar og tradisjonar
4. Vurdering av eigen praksis og samspel barn/vaksne/yrkesetikk
5. Språkleg utvikling
6. Vårt arbeid med sosial kompetanse

Årsplanen skal vurderast og justerast årleg i forhold til samfunnet sine krav til endring og utvikling av barnehagen. Måloppnåing samt vår yrkesetiske ståstad i forhold til pedagogisk grunnsyn skal diskuterast og vurderast. Barnehagen har som mål at foreldra skal vere nøgde med det tilbodet som barnehagen gir.

Satsingsområder

PALS

Haugelia barnehage er ein PALS barnehage. PALS er ein systematisk arbeidsmodell som er utvikla av åtferdssenteret i Oslo. Målet er å styrkje barna sin sosiale kompetanse og førebyggje og meistre problemåtferd. PALS står for: **POSITIV Å(A)TFERD**, **STØTTANDE LÆRINGSMILJØ** OG **SAMHANDLING**. Dei vaksne skal leggje vekt på positiv involvering og oppmuntring. **Hovudfokuset er å sjå og verdsetje god åtferd.** Når barna opplever at dei vaksne set same grenser for mobbing og asosial åtferd, vil dette i seg sjølv verke førebyggjande. Negativ åtferd skal få milde reaksjonar som er kjende på førehand. Det er viktig at dei vaksne til ei kvar tid rettar merksemda mot ønska åtferd. Skulen jobbar også med PALS, så dette vil fylgje barnet under heile oppveksten.

Grunnleggjande reglar:

VIS RESPEKT

VIS OMSORG

TA ANSVAR

Realfag

Realfag er ein samlebetegnelse for fag som matematikk, fysikk, kjemi, biologi, astronomi, geofag og informasjonsteknologi.

Arbeid med realfag i barnehagen tek utgangspunkt i rammeplanen og skal vere ut i frå barna sine premissar. Det er først og fremst fagområda «Mengd, rom og form» og «Natur, miljø og teknologi» som gir rammer for barnehagen sitt realfaglege arbeid, men andre fagområder sjåast også i samanheng der det er relevant.

Barnehagen skal bidra med å styrke kompetansa som det einskilde barn seinare skal vidareutvikle i opplæringa.

Eit undrande, engasjert og leikande personal er viktig. Realfag i barnehagen skal vere «leikbasert» læring. Så vi jobbar med realfag både spontant, men også planlagt. Barn skal få utfolde skaparglede, undring og utforskertrang. Dei skal få grunnleggjande og relevant kunnskap, og utvikle ferdigheiter gjennom dagleglivet sine hendingar i samvær, leik og strukturerte aktivitetar. Målet er å auke barna si læring og motivasjon i matematikk og naturfag.

BTS – Betre Tverrfagleg Samhandling

I Sande kommune arbeider vi etter satsingsplanen BTS – Betre Tverrfagleg Samhandling. Dette gjer vi for å sikre at alle barn og unge skal få den hjelpa dei treng. Kommunane er pålagde ved lov å samordne tenestetilbodet på tvers av etatane og tenesteområda. Vi skal samarbeide, og BTS er såleis ei satsing for å pålegge og strukturere denne samhandlinga i Sande kommune.

I denne satsinga gjer vi oss nytte av ein reiskap som heiter Betre Tverrfagleg Innsats (BTI), ein utarbeidd handlingsrettileiar som skal sikre at alle får den hjelpa dei treng, på det nivå som trengst og på tvers av tenestestrukturen i kommunen. BTI er ein modell for prosedyrar og samordning av tenester, for å yte hjelp til gravide, born, unge og foreldre som har eller kan ha bruk for det. BTI-modellen skal sikre tidleg innsats, samordna tenester og brukarmedverknad.

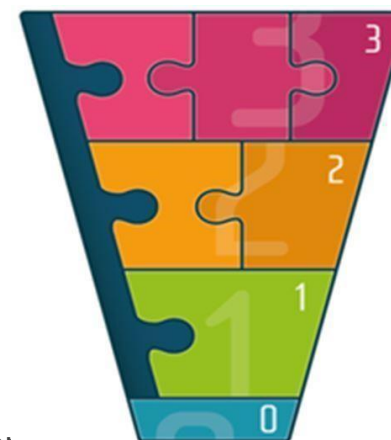
Grunnmodellen (fire ulike nivå):

Nivå 0: Her avklarar vi om det er grunn til uro

Nivå 1: Skildrar tiltak innanfor kvar einskild teneste

Nivå 2: Skildrar enkelt tverrfagleg samarbeid mellom fortrinnsvis to tenester

Nivå 3: Skildrar meir omfattande tverrfagleg samarbeid mellom fleire tenester

[Kva er Betre tverrfagleg samhandling \(BTS\)? - BTS \(sande-mr.kommune.no\)](https://sande-mr.kommune.no)

Barn og unges helseteneste

Barn og unges helseteneste er også ei satsing og eit verkty vi nyttar, og det består av sju samhandlingsforløp for dei vanlegaste psykiske plagene hos barn og unge. Målsetjinga er å sikre samanhengande tenester mellom kommunar og spesialisthelsetenesta for barn og unge med psykiske lidingar, og gi dei «rett hjelp – på rett stad – til rett tid.»

Dei sju samhandlingsforløpa er:

- Angst og bekymring hos barn og ungdom
- Autismespekterforstyrning hos barn og ungdom
- Bekymring for barn 0-3 år
- Kroppsleg uro og merksemdvanskar hos barn og ungdom
- Spisevanskar og spiseforstyrningar hos barn og ungdom
- Triste følelsar og depresjonsplager hos barn og ungdom
- Vald, overgrep og omsorgssvikt

<https://www.helse-mr.no/avdelinger/klinikk-for-psykisk-helse-og-rus/avdeling-for-psykisk-helsevern-barn-og-ungdom/barn-og-unges-helseteneste>

Inkludering

Inkludering er ei av satsingane i Sande kommune og handlar om at alle skal ha eit trygt, inkluderande og lærande miljø i barnehage og skule. Inkludering handlar om å tilpasse læringsmiljøet til mangfaldet blant barna, og gi alle ei reell moglegheit til å delta i det faglege og sosiale fellesskapet.

Vi ynskjer at alle skal vere ein del av barnehagen sitt læringsfellesskap. Det inneber at alle har ei oppleving av sosial tilhøyring, og at det pedagogiske tilbodet er tilpassa den enkelte sitt behov og føresetnadar, slik at alle får moglegheit til menneskeleg og fagleg utvikling. I arbeidet med inkludering nyttar vi blant anna kompetansepakken om inkluderande praksis ([Kompetansepakke om inkluderende praksis | udir.no](https://www.udir.no/kompetansepakke-om-inkluderende-praksis)) og Mitchells sine ti faktorar i barnehagen (<https://www.statped.no/temaer/inkludering2/david-mitchells-ti-faktorer-i-barnehagen/>).

Fokusområda til kommuna innanfor dette temaet er:

- Språk, kommunikasjon og leseutvikling
- Analyse og kvalitetsutvikling
- Felles forståing for inkluderande praksis
- Lærande profesjonsfellesskap ved bruk av refleksjon som metode

Alle menneske treng å vere ein del av eit fellesskap, og sosial tilhøyring er ei viktig ramme for læring og utvikling både for små og store.

ASK – Alternativ og supplerande kommunikasjon

ASK står for alternativ og supplerande kommunikasjon og er ei felles satsing i Sjustjerna og høgskulen i Volda. Det er bestemt at dette er noko vi skal bruke på alle barna i barnehagen, og i løpet av barnehageåret skal vi ha både digitale og fysiske møter med Sande-barnehagane og høgskulen i Volda der vi har refleksjonar m.m. rundt bruken av ASK i barnehagen.

ASK er eit reiskap for barn og vaksne som må bruke andre former enn tale i direkte kommunikasjon med andre. Alle treng språk for å utvikle seg, og ASK kan vere barna og dei vaksne sitt språk og måte å uttrykke seg på. ASK kan vere ei erstatning for tale, støtte til å utvikle tale og eit supplement til låg eller utydeleg tale.

Barnehagen skal gi barna tilgang til dei orda dei treng for å uttrykkje seg, gi støtte for utvikling av kommunikative og språklege ferdigheiter gjennom bruk av ASK, og bruke handteikn og grafiske symbol i dagleg samspel- og læringssituasjonar. I tillegg skal barnehagen tilpasse språkopplæringa og leggje til rette for at barna får utforske, leike og lære om bokstavar, bokstavlydar, ord, lesing og skriving.

ASK er ei nemning på eit pedagogisk og tverrfagleg fagområde som rommar kunnskap om kva som skal til for at barn med behov for ASK kan kommunisere best mogleg.

Armkroken – «Livet og eg»

Temaet «Livet og eg» handlar om å bli kjent med seg sjølv og verda rundt seg. I barnehagen ynskjer vi å støtte barna i å utvikle ein trygg identitet, oppleve seg sjølv som verdifull og forstå at dei er ein del av eit større fellesskap. Gjennom lek, samtalar, undring, lesing og kreativt arbeid vil vi utforske spørsmål som til dømes; kven er eg og kva likar eg. I barnehagen er «Livet og eg» eit naturleg og meningsfullt tema å utforske saman med barna. Det handlar om alt frå undring over naturen sine små og store mirakel, til vennskap, følelsar, mangfald og det å vere menneske i verda. Ved å gi barna tid og rom til å utforske livets mangfald, legg vi grunnlaget for empati, nysgjerrigheit, tilhøyrse og livsmeistring.

Gjennom omsorg, sang og lek skal vi byggje barnet til å få vener, auka sjølvkjensle og oppleve meistringsglede. Vi vil blant anna bruke familiehusa til barna, i tillegg til konkretar. Vi nyttar konkretar særleg i samling og i arbeidet med språk- og leseaktivitetar då dette vil vere til stor hjelp for barna si språkforståing og språkutvikling. Dette er eit verkemiddel som visualiserer ord, aukar forståing og stadfestar forståing. I tillegg er det eit reiskap for å halde på merksemda til barnet.

Vi vil også nytte «Snakkepakken», som er eit pedagogisk verkty som er tilpassa alle barn uavhengig av språkferdigheiter og morsmål. Snakkepakken skal styrkje barna si språkutvikling og byggjer på sju tema som vi kjenner frå barna sin kvardag. Mat og kropp, hus, dyr, fargar og eventyr er døme på slike tema. Innhaldet er levande og morosamt, og det gir barna auka motivasjon, samtidig som det oppfordrar til kreativitet og engasjement. Vi har også barnehagekoret, «KorMagisk», som er eit felleskor for alle barna i barnehagen. Gjennom musikken lærer barna sosialt samspel, positiv kommunikasjon, språk/språkutvikling, rørsle og glede. Vi tek utgangspunkt i songar som er knytt til tema og songar som barna sjølve ynskjer. På denne måten blir barna sin rett til medverknad ivaretekt.

Leik som læring er ein viktig faktor i rammeplanen. Leiken er barna sitt felles språk, uavhengig av bakgrunn og morsmål. Vi vil ha mykje fokus på leik og vi nyttar ASK som eit verkty i kommunikasjon. Vi vil også nytte «Vennebøkene» i vårt arbeid med barna. Vennebøkene hjelper barna med å finne metodar for korleis vi skal vere med kvarandre. Tema for vennebøkene går hand i hand med PALS - slik som til dømes samarbeid, deling, å lære og vente på tur, og å seie unnskyld.

Leikekroken – «Eventyr»

Dette barnehageåret vil vi ha **eventyr** som tema. Gjennom eventyra får barna møte spanande karakterar, levande språk og faste forteljingsstrukturar. Vi les, dramatiserer, gjenfortel og leiker med eventyra – både dei kjente og kjære - og nokre nye.

Kvifor eventyr?

Eventyr er ein viktig del av kulturarven vår, og dei gir gode høve til å styrke språket til barna. Gjennom å høyre og delta i forteljingar får barna:

- Utvida ordforråd
- Kjennskap til forteljingas oppbygging (start – midt – slutt)
- Trening i å lytte, forstå og gjenfortelje
- Moglegheit til å uttrykke seg gjennom kropp, stemme og leik

Arbeidet vårt med eventyr støttar særleg desse områda i **rammeplanen**:

- **Kommunikasjon, språk og tekst:** Barna får rike erfaringar med språklydar, ord, setningar og forteljingar.
- **Kunst, kultur og kreativitet:** Barna møter kulturarven gjennom munnlege forteljingar og får uttrykke seg kreativt.
- **Etikk, religion og filosofi:** Eventyra gir rom for samtale om verdiar, moral og menneskesyn.

Vi legg vekt på at barna skal delta aktivt – både som lyttarar og forteljarar. Gjennom lek og dramatisering blir eventyra levande, og språket får ein naturleg plass i kvardagen.

Sosial kompetanse – å vere ein god venn

Å vere ein god venn er noko vi øver på kvar dag i barnehagen. Gjennom året jobbar vi *proaktivt* med å styrke barna sine evner til å vise omsorg, samarbeide og løyse konflikhtar på ein god måte. Vi snakkar om kva vennskap betyr, og vi legg til rette for lek og aktivitetar der barna får positive erfaringar med å vere saman. I arbeidet nyttar vi ulike pedagogiske verktøy, blant anna opplegg frå **Salaby** og **livetogsann.no**. Desse gir leikande og engasjerande måtar å jobbe med empati, samarbeid, kjensler og respekt på - tilpassa barna sin alder og utvikling. Målet er at barna skal oppleve gleda ved vennskap og lære ferdigheiter som varer livet ut.

NRK TV-aksjonen

Gjennom årets TV-aksjon skal Atlas-alliansen hjelpe mennesker med funksjonsnedsettelse i land ramma av krig, kriser og fattigdom.

Saman med Salaby (Gyldendal) utarbeidar NRK TV-aksjonen eit pedagogisk opplegg for barn og unge i barnehage og grunnskule om temaet for årets TV-aksjon. Undervisningsopplegget er tverrfagleg og dekkjer fleire av fagområda i rammeplanen. Gjennom personlege historier, bilete, film og spel får barna lære meir om korleis kvardagen kan vere med funksjonsnedsettelse.

Pengane skal gå til skulegang, helsetenester og nødhjelp, samt hjelpemidlar som briller, rullestolar og protese. Dei skal gi 200 000 mennesker med funksjonsnedsettelse og familiane deira i Palestina, Ukraina, Etiopia, Nepal, Tanzania, Uganda og Zambia eit betre liv. Årets TV-aksjon er 19. oktober, og vi vil oppmode alle til å bidra.

Livet&Sånn

Livet&Sånn er ein del av Helsedirektoratet sitt program for folkehelsearbeid i kommunane.

Livet&Sånn skal utvikle og implementere universalførebyggjande tiltak. Tiltaka skal gjennomførast som opplæring i folkehelse og livsmeistring for barn og unge, foreldre og tilsette i barnehagar og skular. På nettsida finn ein opplæringsmateriell og andre ressursar for å styrke og fremje psykisk helse, skape trygt og godt miljø og forhindre mobbing.

Livet&Sånn er organisatorisk plassert i pedagogisk-psykologisk teneste (PPT) i Ålesund kommune, men samarbeidar både med helsestasjonsteneista, barn, familie innad i kommuna, men også i andre kommuner. I Sande brukar ein dette som eit reiskap både i barnehagar og skular. De kan lese meir om dette ved å trykke på linken under. Opplegget er inndelt i, barnehage, 1.-7. trinn, 8.-10. trinn, og foreldre og fagpersonar.

[Livet og sånn \(livetogsann.no\)](http://livetogsann.no)

Foreldresamarbeid

I følge rammeplanen skal barnehagen gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmoglegheiter i nær forståing og samarbeid med barnas heim.

Barnehagen skal støtte foreldra i oppsedinga av barna. For å få til dette er vi avhengige av eit nært samarbeid med foreldra som må byggjast på gjensidig tillit, openheit og respekt. Gjensidig informasjon mellom heim og barnehage er viktig for at barna skal få eit best mogeleg tilbod. Vi ynskjer at foreldra skal føle seg trygge for at vi ser barna sine behov og at dei skal ha eit aktivt medansvar for barnehagetilbodet. Vi som personal skal møte føresette og barn på ein høfleg og venleg måte kvar gong dei kjem i barnehagen. Personalet skal arbeide for å finne balanse mellom respekt for foreldra sine prioriteringar og å ivareta barna sine rettigheiter og grunnleggjande fellesverdiar som barnehagen er forplikta til.

I samarbeid med heimen legg vi til rette for at barna skal få ein trygg og god start i barnehagen, og ein god overgang til ny avdeling. I følge rammeplanen skal personalet sørge for at barnet og foreldra får tid og rom til å bli kjende med andre barn og personale i barnehagen.

Samarbeidet mellom heimen og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldra og barnehagepersonalet har eit felles ansvar for at barnet skal trivast og utvikle seg.

Foreldrerådets arbeidsutval består av ein leiar og vara for Armkroken og ein leiar og vara for Leikekroken.

Samarbeidsutvalet er eit rådgivande, kontaktskapande og samordnande organ. Utvalet består av føresette, tilsette og ein representant frå kommunen. Einingsleiar er sekretær i samarbeidsutvalet. Samarbeidsutvalet har rett til å uttale seg om saker som vedkjem barnehagen. Til dømes vedtektsendringar, opningstider, foreldrebetaling m.m.

Foreldrerådets arbeidsutval (FAU) 2025/2026

- Leiar for Armkroken: Martine A. Hauge
- Vara for Armkroken: Kristine H. Hauge
- Leiar for Leikekroken: Sara F. Wiik
- Vara for Leikekroken: Karen-Ann Rødseth

Samarbeidsutvalet (SU) 2025/2026

- For foreldra: Birthe W. Hauge
- For personalet: Helga K. Sætre
- Politisk representant: Marthe L. Strandbakken
- Leiar/sekretær: Lisbeth Nykrem

Armkroken

Armkroken er ei avdeling for dei minste barna i Haugelia barnehage.

På Armkroken er tilbodet tilpassa 0-3 år.

Dagsrytma:

- 07.00 Barnehagen opnar
- 07.00-08.45 Frukost/Frileik
- 09.00 Uteaktivitet
- 10.10 Samling
- 10.30 Måltid
- 11.00 Bleieskift/Toalett
- 11.30 Sovetid/Uteleik
- 13.30 Ettermiddagsmåltid
- 14.00 Bleieskift/Toalett
- 14.30 Leikegrupper
- 16.30 Barnehagen stengjer

Leikekroken

Leikekroken er ei avdeling for dei eldste barna i Haugelia barnehage. På Leikekroken er tilbodet tilpassa 3-6 år.

Dagsrytma:

07.00 Barnehagen opnar

07.00-09.00 Frileik

07.45-08.45 Frukost

09.00 Aktivitet

10.00 Bleieskift/Toalett

10.15 Samling

10.45 Måltid

11.15 Uteleik

13.45 Bleieskift/Toalett

14.00 Ettermiddagsmåltid

14.30 Leikegrupper

16.30 Barnehagen stengjer

Fagområda i rammeplanen

Rammeplan for barnehagen sitt innhald og oppgåver (Kunnskapsdepartementet, 2017) gir ein forpliktande ramme ovanfor personalet for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagen sin verksemd. Vi ynskjer her i årsplanen på ein kort og punktvis måte å leggje fram korleis vi gjennom året jobbar med rammeplanen sine sju fagområder. Sjølv om vi no delar innhaldet inn i fagområder så vil desse fagområda overlappe kvarandre i stor grad og gå igjen i alt vi gjer. Vi vil også tilpasse alt vi gjer ut i frå barnas alder, utvikling og føresetnadar.

I tekstboksene under kvart fagområdet finn de dømer på kva aktivitetar vi gjennomfører som tek utgangspunkt i dei ulike fagområda.

I rammeplanen står det:

«Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle språkforståinga, språkkompetansen og eit mangfald av kommunikasjonsformer. I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, songar, litteratur og tekstar frå notid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leiker med språk, symbol og tekst, og stimulere til språkleg nysgjerrigheit, bevisstheit og utvikling.»

- «Livet og eg»
- «Eventyr»
- PALS
- ASK
- START
- Livet&Sånn
- Songar
- Bøker/Lesegrupper
- Samlingar
- Rim og reglar
- Flanellograf
- Setje ord på det ein ser
- Bilete og tekst på avdelinga
- Førskuleklubb

Kropp, rørsle, mat og helse

I rammeplanen står det:

«Barnehagen skal leggje til rette for at alle barn kan oppleve rørsleglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. Barna skal inkluderast i aktivitetar der dei får bevege seg, leike og samhandle med andre og oppleve motivasjon og meistring ut frå eigne føresetnadar. Gjennom medverknad i mat og måltidsaktivitetar skal barna motiverast til å ete sunn mat og få ei grunnleggjande forståing for korleis sunn mat kan bidra til god helse»

- «Livet og eg»
- «Eventyr»
- START
- Livet&Sånn
- Uteområdet vårt
- Turar i nærmiljøet
- Varierte måltid/matlaging
- Kvile/Yoga
- Songleikar, dans og musikk
- Gymnastikk
- Førskulebading
- pBuzz

Kunst, kultur og kreativitet

I rammeplanen står det:

«Opplevelingar med kunst og kultur i barnehagen kan leggje grunnlag for tilhøyrslø, deltaking og eige skapande arbeid. I barnehagen skal barna få estetiske erfaringar med kunst og kultur i ulike former og organisert på måtar som gir barna høve til utforsking, fordjuping og progresjon. Barna skal støttast i å vere aktive og skape eigne kunstnariske og kulturelle uttrykk.»

- «Livet og eg»
- «Eventyr»
- Formingsaktivitetar
- Naturmateriale i leik og forming
- Bruke sansane/sansekasse
- Drama/visualisering
- Musikk, dans og drama
- Utkledning
- pBuzz

I rammeplanen står det:

«Barnehagen skal leggje til rette for at barna kan få eit mangfald av naturopplevingar og få oppleve naturen som arena for leik og læring. Barnehagen skal leggje til rette for at barna framleis skal vere nysgjerrige på naturvitskaplege fenomen, føle tilhøyrse til naturen og gjere erfaringar med å bruke teknologi og reiskapar. Barna skal bli glade i naturen og få erfaringar som fremjar evna til å orientere seg og vere i naturen til ulike årstider.»

- «Livet og eg»
- «Eventyr»
- Utforske og eksperimentere
- Berekraftig utvikling
- Erfare dei ulike årstidene
- Undring over mangfaldet
- Turar i naturen
- Bruk av Ipad og PC

Mengd, rom og form

I rammeplanen står det:

«Barnehagen skal synleggjere samanhengar og leggje til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagleglivet, i teknologi, natur, kunst og kultur, og ved å sjølve vere kreative og skapande. Arbeid med fagområdet skal stimulere barna til undring, nysgjerrigheit og motivasjon for problemløysing. Fagområdet omfattar leikande og undersøkjande arbeid med samanlikning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tal, teljing og måling.»

- «Livet og eg»
- «Eventyr»
- Tal og teljing
- Bake (oppmåling)
- Måltidet (mengde)
- Spel
- Duplo
- Sortere former, fargar, liten/stor
- Konstruksjonsleik
- Perle

I rammeplanen står det:

«Etikk, religion og filosofi er med på å forme korleis vi oppfattar verda og menneska, og pregar verdier, normer og haldningar. Barnehagen skal skape interesse for mangfaldet i samfunnet og forståing for livsverda og levesettet til andre menneske. Gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål skal barna få høve til sjølve å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar.»

- «Livet og eg»
- «Eventyr»
- PALS
- Livet&Sånn
- Høgtidsmarkeringar
- Filosofere
- Utvikle toleranse og respekt
- Sosial kompetanse
- Normer og verdier

I rammeplanen står det:

«Barna sin medverknad i kvardagslivet i barnehagen legg grunnlaget for vidare innsikt i og erfaring med å delta i eit demokratisk samfunn. Gjennom utforsking, opplevingar og erfaringar skal barnehagen bidra til å gjere barna kjende med sitt eige nærmiljø, samfunnet og verda. Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjonar, samfunnsinstitusjonar og yrke, slik at barna kan oppleve tilhøyrslse til miljøet. Kulturelt mangfald, ulike levemåtar og forskjellige familieformer er ein del av fagområdet.»

- «Livet og eg»
- «Eventyr»
- TurboTråkk
- Turar i nærmiljøet
- Fjell, skog, mark og sjø
- Kvar barna bur
- Bossbilen, bussen og postbilen
- Litteraturbåten
- Brannbilen

Haugeliasangen

Mel.: Gøy på landet

Hei, hei her er vi alle sammen, både små og store
Vi kjem så glade hit kvar dag til frukosten rundt bordet
Vi leikar litt, vi lære litt og finne våre venna
Vi malar og vi synge fint og held kvarandre i henda

Ref.:

Haugelia barnehage - her e glede kvar ein dag
Ja, det e det jammen
Haugelia barnehage - venna he det fint i lag

Og vi går tur i skog og mark og vi er mykje ute
Vi lærer tal og nye ord og reiser med vår skute
Og er det noko trist ein dag då finn vi trøyst og kvile
Ein klem er god å få og gi - og snart så kjeme smilet

Ref.:

Haugelia barnehage - her e glede kvar ein dag
Ja, det e det jammen
Haugelia barnehage - venna he det fint i lag

Avslutning

Med disse fine orda ynskjer vi alle eit flott barnehageår!